

Konoplan

induplati glasilo delovne organizacije

induplati jarše

LETO XXXIV.

JUNIJ 1986

Skrbi za požarno varnost se v Induplati posveča precejšnja pozornost. Mednjo uvrščamo tudi oblikovanje gasilskih desetlin. Ker ravnanje z gasilnim orodjem ni preprosta in nezahtevna stvar, je potrebno precej vaj. Le taka desetina je uspešna tako v spopadu z ognjeno stihijo kot na gasilskem tekmovanju. — Slika prikazuje gasilko Vero Pirnat, ki se v okviru svoje desetine izpopolnjuje za udeležbo na občinskem gasilskem tekmovanju, ki bo 21. in 22. junija na nogometnem igrišču naše delovne organizacije. Pogumna dekleta, čim več uspeha vam želimo!

Radomeljska oddelka – težka konfekcija in kovinske konstrukcije

Temeljna organizacija Konfekcija ima poleg proizvodnega oddelka konfekcija, ki smo ga predstavili zadnjič, še težko konfekcijo in kovinske konstrukcije, s katerimi vas seznanjamo v tej številki Konoplana. Med temi tremi oddelki obstaja precejšnja proizvodna povezanost, le malokateri artikel posameznega oddelka se pojavi na trgu kot končni proizvod. Večinoma sodelujejo v proizvodnji nekega izdelka vsi trije oddelki. Dober primer za to je šotor; v konfekciji ga krojijo in sešijejo, v težki konfekciji mu privarijo dno in prekrijejo šive, delavci kovinskih konstrukcij pa ga opremijo s kovinskim ogrodjem. Povezava v proizvodnji nekega izdelka obstaja tudi samo med dvema oddelkoma. Nasploh so pa dolgoletne izkušnje potrdile obstoječo proizvodno organiziranost. Sicer je pa raje vedno kakšna stvar premalo kot preveč!

Pa pogledjmo, kaj izdelujejo delavci oddelka težke konfekcije in kovinskih konstrukcij! Ko se odprejo velika kovinska vrata teh dveh oddelkov, vidimo pred sabo ogromno, svetlo proizvodno dvorano. Ob stenah, pa tudi v sredini prostora, so nakopičeni delovni elementi – krojilne mize, razni stroji, zaboji s kovinskimi palicami in drugo. Dvorno polnijo rezki glasovi strojev, od časa do časa tudi kakšen klic delavca, ki lahko samo s povzdignjenim glasom spregovori s sodelavcem. Delo pa teče – od 6. ure zjutraj do 10-ih zvečer; seveda na dve izmeni.

V oddelku težke konfekcije ali kot mu pravijo delavci »ceradnem oddelku«, ki je s proizvodnjo v Radomljah pričel leta 1978, izdelujejo koridorje, konfekcionirane cerade, kontejnerje, strehe in dna za turistične šotore, prigrade, mehove za zglobne avtobuse, rudniške cevi in drugo po naročilu.

Kot je bilo že v uvodu povedano, sodeluje ta oddelak z ostalima dvema v okviru tozda. Sodelovanje med težko konfekcijo in konfekcijo poteka tako, da v oddelku težke konfekcije izdelujejo tiste dele šotorov, ki so plastificirani (varjenje streh, dna šotorov in prekrivanje šivov). Povezanost z oddelkom kovinskih konstrukcij se izraža v tem, da v ceradnem oddelku naredijo platneni del šotora ali drugega artikla, kovinske konstrukcije pa ga opremijo s kovinskim ogrodjem. Šele potem je izdelek dokončen.

Obratovodja ceradnega oddelka Vinko Novak je povedal še to, da obstoječa strojna opremljenost za-

došča zahtevam kupcev – domačih in tujih, 28 delavcev ima dovolj dela na treh varilnih strojih, enem stroju za prekrivanje šivov na strehah šotorov ter šivalnih strojih za šivanje ponjav in pri ostalem potrebnem delu. Dodal je še, da je trenutno dovolj dela. Proizvodi se izdelujejo po planu. Držijo se tudi dobavnih rokov. Tudi materiala jim trenutno ne primanjkuje, vse kar izdelajo, pa sproti prodajo, torej ni izdelkov na zalogi. To seveda potrjujejo uspešni poslovni rezultati tako samega oddelka kot celotnega tozda. Kot zanimivost težke konfekcije lahko povemo, da je za proizvodnjo pripravljen nov model velikega šotora – tj. SAMSON, ki je produkt »domače pameti« (torej iz DO Induplati). Njegova prednost za uporabo je v tem, da ima bolj strmo streho in ni občutljiv na snežne padavine. Serijska proizvodnja naj bi se pričela še v letošnjem letu. Elastičnost pri iskanju »debelejšega kosa kruha« je pohvale vredna, upajmo, da bo upravičila pričakovanja!

O oddelku kovinskih konstrukcij sem govorila s njegovim obratovodjem Požar Mihom. Povedal je, da kovinske konstrukcije izdelujejo kovinsko ogrodje za šotore, ki jih delajo konfekcionarji v Radomljah, Mengšu, Pečah in Mokronogu ter za proizvode ceradnega oddelka. Izdelujejo ves kovinski pribor za te izdelke. Poleg tega v kovinskih konstrukcijah montirajo in pakirajo končne produkte. Ker so nekateri šotori ogromni, dejansko cele hiše, prihaja pri njihovem pakiranju vča-

sih do problemov. Vendar se pridne delavke in delavci kar znajdejo, tako da kljub temu delo uspešno izvajajo.

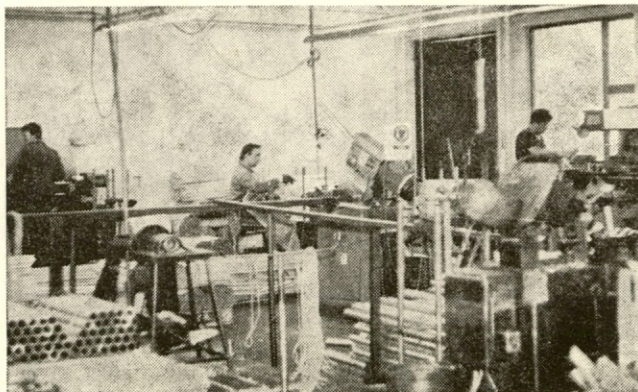
Tovariš Požar je dodal, da se srečujejo s pomanjkanjem materiala (ko sem bila na obisku v oddelku, jim je primanjkovalo argona za varjenje aluminijastih konstrukcij), včasih pa prihaja do težav pri sodelovanju s kooperanti. Vendar uspejo z iznajdljivostjo vse premagati, kar se jim vsekakor pozna v rezultatih poslovanja, ki so bili doslej pozitivni. Obratovodja me je seznanil še z eno svojih nalog, ki jo opravlja z veseljem že dvajset let – načrtovanjem turističnih šotorov. Povedal je, da mu tovariš Pislak, tehnolog iz razvojnega sektorja, pošlje model oziroma skico nekega novega izdelka z merami o njegovi velikosti. Požar se potem poglubi vanj in izriše načrt šotora oziroma kovinskih delov, ki so potrebni za šotor. To seveda zahteva podrobno poznavanje vseh lastnosti kovinskih delov in ostalega materiala, iz katerega je izdelek narejen (pri šotoru je na primer nedopustno, da bi se kovinsko ogrodje krivilo pod težo platna). Da tovariš Požar ni samo organizator proizvodnega procesa, temveč tudi tehnolog in konstruktor, dokazuje tudi to, da ima v posebni knjižici izrisane vse modele šotorov, ki so se izdelovali v Induplati – od začetnih do zadnjih izdelkov. Knjižica, ki vsebuje več kot 20-letno delo šotorske proizvodnje v naši delovni organizaciji! Razvoj je seveda ogromen – od prvotnih lesenih delov ogrodja do modernih kovinskih elementov, ki skupaj z lično obliko in barvno zunanostjo dokazujejo, da so turistični šotori DO Induplati dobrodošel proizvod na zahodnem tržišču.

Konfekcije ni brez krojačev

Krojač Baloh Mato je v Induplati 17 let. Pred tem je bil 13 let v gameljski Rašici, kjer je krojil oblačila. Znanje za svojo stroko pa je

Večino prostora v oddelku težke konfekcije ali ceradnem oddelku zavzemajo ogromne krojilne mize.

Delavci oddelka kovinskih konstrukcij dajejo šotorom, koridorjem in podobnim izdelkom z izdelavo skeleta dokončno obliko.

Mato Baloh kroji pota svojega življenja, na delovnem mestu pa blago za razne izdelke težke konfekcije.

dobil pri nekem obrtniku v domačem okolju.

Krojač — za moškega bolj nenačuden in redek poklic. Toda ne! Če se spomnimo, so svetovni mojstri modernega šivanja tudi moški. Nekoč je bilo skoraj več krojačev kot šivilj. Danes, ko je obrtnikom industrijska proizvodnja prevzela posel, je krojačev manj. Toda industrija jih potrebuje, zato še niso izumrli. Zlasti pri krojenju težjih konfekcijskih izdelkov se še pogosto srečujemo z moškimi. Tako je tudi v oddelku težke konfekcije, kjer Mato kroji koridorje, dna za šotore in drugo. Koridorji so ogromni, najdaljši je bil velik 15 m × 99 m. Delo je naporno, zato sta pri krojenju streh vedno dva delavca, včasih celo trije. Dodaten napor pri delu pa povzroča tudi stoja, kajti delovni ritem ne dovoljuje sedenja.

Mato je povedal, da je njegovo delo normirano. Včasih, ko imajo opravke s slabšim materialom, je normo težko doseči, ker se morajo izogibati napak v blagu. Tako delo krojenje vsebuje tudi klasiranje tkanine.

Se o odnosih v kolektivu sem spregovorila s sogovornikom. »Odnosi so dobri. S sodelavci se razumemo. Na dobre medsebojne odnose pa vpliva tudi vestno izpolnjevanje delovnih nalog. Držimo se rokov izdelave določenih izdelkov, tako da se ognemo nepotrebnemu prepiru in iskanju krivca za zastoje.«

Kaj pomembnega se je zgodilo Matotu v tolikih letih dela? »V službi ni bilo nikoli nič vznemirljivejšega. Pred dvema leti sem pa na poti v službo doživel lažjo prometno nesrečo, ki me je seveda pretresla, čeprav nisem bil dlje časa v bolnišnici. Spoznal pa sem, da je človek dejansko le kaplja v morju napram celotnemu človeštvu,« je Mato obrazložil del svojega življenjskega spoznanja.

Te trditve pravzaprav ne bi mogli tako zelo striktno zagovarjati, saj marsikatero grenko spoznanje

odtehtajo številni lepi trenutki, ki se zgodijo bodisi v službi ali doma. In tako je življenje, čeprav pestro in z vzponi ter padci, ravno zaradi tega zanimivo.

Delavec v neposredni proizvodnji mora biti priden pri delu in vsestransko razgledan

Eden izmed 33-ih delavcev in delavk v oddelku kovinskih konstrukcij je **Milan Narat**, po poklicu strojni ključavničar, zaposlen pa na delih varjenja aluminija v argonu.

Ko mi je obratovodja razkazoval oddelke, je dejal, da naj bi imela razgovor z enim izmed varilcev. Čudno se mi je zdelo, da sva prehodila cel oddelke, šla sva že proti izhodnim vratom, varilca pa ni bilo nikjer nobenega. Tik pred izhodom sem pred sabo zagledala tri kabine, zagrnjene s plastificirano ponjavo. Tovariš Požar je na eni odgrnil zastor, meni pa je takoj zatem močna modra svetloba pri varjenju zaslepila pogled. Delavec, ki je opravljal to delo v delovni obleki ter z ostalimi zaščitnimi sredstvi, ki so potrebna za varjenje, je le-ta nato odložil in o svojem delu povedal naslednje.

»Delo, ki ga opravljam, zahteva poseben način varjenja. Aluminijeve cevi namreč ni možno variti z navadnim varjenjem, temveč gre tu za argonske vare. Poznamo dva načina — MIG in TIG postopek. Varijo pa se sestavni elementi za šotore — npr. kolena na robovih šotorov in drugo. Varjenje ni ravno zdravo za organizem — veliko je žarčenja in raznih plinov. Z novimi prezračevalnimi napravami so se težave z vsebnostjo plinov v ozračju v dobri meri zmanjšale. Poleg delovne obleke, predpasnika, maske in rokavic je to še najboljše zaščitno sredstvo.«

Milan je dejal, da je argonsko varjenje zelo natančno in zahtevno. Temeljna organizacija Konfekcija ima za te vare svoje ateste, zato pa vsakih 14 dni prihaja iz Zavoda za varilstvo SR Slovenije strokovnjak, ki jih kontrolira. Po Milanovih besedah do sedaj še ni bilo pripomb glede njihove kvalitete.

Na koncu razgovora je Milan povedal, da ga v delovni organizaciji ne zanima samo delo, temveč je aktiven tudi na družbeno-političnem področju. En mandat je bil predsednik IO OOPS tozda Konfekcija, trenutno pa je član delavskega sveta tozda Konfekcija. Glede na njegov relativno kratek delovni staž (še 5 let v Radomljah) je to kar precej. Milan meni, da sodelovanje delavcev iz neposredne proizvodnje pri odločanju le ni tako brezvezno, kot menijo nekateri, saj je možno z dogovarjanjem in tehtnimi razlogi marsikaj doseči. Po upoštevanju raznih pripomb s strani delavcev je sedaj v kovinskih konstrukcijah že zgrajena boljša ventilacija, v planu je tudi nabava robotov za varjenje, kar bi olajšalo naporno in nevarno delo varilcev.

Prilagodila Lada Lavrič

Milan Narat je specialist za argonsko varjenje aluminijastih konstrukcij šotorov, koridorjev in drugih izdelkov tozda Konfekcija.

INDUPLATI

Tovarna naša je poznana v domovini in tujini.

Naši proizvodi potujejo po svetu in se prodajajo skoraj povsod.

To naši so prekrasni prti in namizne garniture.

Pa čudovite te zavese, šotori in metersko blago.

Kvaliteta, lep izgled, pot nam dobro kažejo. Da bo še naprej tako, pa dobra naša plača bo!

K. K.

OBVESTILO

Republiški odbor Zveze prostovoljcev — borcev za severno mejo 1918—1919 Maribor je sporočil, da se je dolgoletna želja njenih članov — to pa je gradnja spomenika generalu Maistru v Mariboru, zavednemu in zaslužnemu Slovencu, vojskovodji in pesniku — pričela uresničevati. Glede na narodnozavedni in junaški značaj dejanj generala Maistra so njegovi borci, združeni v tej Zvezi prepričani, da se bo širša slovenska javnost odzvala akciji zbiranja prispevkov za postavitev njegovega spomenika. Zaželeno je, da bi akciji prisluhnili tam, kjer je Rudolf Maister živel in deloval, to pa je tudi v kamniškem območju. V ta namen seznanja **Zveza prostovoljcev — borcev za severno mejo 1918—1919 Maribor** vse, ki so prisluhnili temu sporočilu, tudi s številko svojega žiro računa, kamor je možno nakazati denarne prispevke: 51800-678-95822 (za Maistrov spomenik). Sodelujte po svojih močeh!

Delavne med delavnimi v tkalnici

Akcija — predstavljamo najbolj pridne delavce iz posameznih oddelkov — se nadaljuje. Kljub nekaterim upravičenim pripombam, češ da tisti, ki normo najvišje presežejo, vedno ne naredijo največ. Če res ne naredijo največ, se pa gotovo pri svojem delu precej trudijo. Nasploh je pa človekove kvalitete težko izmeriti. Lahko nekdo v službi v ničemer ne izstopa, medtem ko je v krogu domačih oziroma prijateljev čudovit človek, ki vedno rad priskoči na pomoč. Drugi pa je v službi priden, dosega lepe uspehe, v zasebnem življenju je pa lahko pravi tiran, izkorišča prijatelje in se sebično obnaša. Tako je v tovarni za določitev doseganja količine dela norma zaenkrat še najbolj objektivno merilo. Kajti individualizacija dela je pri obstoječem načinu proizvodnje in organizaciji dela nemogoča. Vprašanje pa je, če bi jo serijska proizvodnja sploh lahko dopuščala. Norma pri posameznem delu je po navadi takšna, da jo delavec ali delavka v polnem delovnem času in ob normalnih delovnih pogojih lahko doseže. Običajno se celo za nekaj odstotkov preseže. Seveda je za preseganje norme potrebno več stvari; pomemben dejavnik je že to, ali je delo takšno, da je bolj odvisno od delavnosti delavca (tu so odstopanja od določene norme lahko zelo različna) ali pa večino stvari zavisí od stroja (kako stroj deluje, ali so okvare pogoste ali ne) oziroma od kvalitete materiala (kvaliteten material, ki se ne trga). Potem ni vseeno ali je delavec začetnik ali ima že bogate delovne izkušnje. Tudi zadovoljstvo z delom vpliva na količino narejenih artiklov, elementov, ipd. Pa naše osebno počutje, zdravje in še cela vrsta stvari, saj je nemogoče za 8 ur izklopiti življenja izven proizvodne dvorane, še zlasti pri rutinskem delu.

Zato, ker je norma mera, koliko naj delavec naredi v enem delovnem dnevu, se osebni dohodki obračunavajo glede na to količino. Norma je osnova; več ko je nekdo naredil, višjo plačo ima. Potruditi se torej izplača. To sta potrdili tudi moji sogovorniki iz tkalnice za pričujočo reportažo.

Marija Kisilak je tkalka na Picanolih. Že četrto stoletje je v Induplati, nekaj mesecev manj pa za tkalskimi stroji. O strojih govorim v množini. Seveda, saj Marija nadzoruje delo pri petih strojih.

Delo, ki ga opravlja Marija, je pravzaprav čudovito. Iz stotine metrov prej, ki je nimamo za kaj potrebovati, nastaja blago, nastane uporaben artikel, ki služi ljudem za različne namene. Marija tke platno za šotore. Njeni stroji proizvedejo metre in metre blaga, iz katerega potem šivilje sešijejo lične šotore. Kako poteka njen delovni dan?

»Ko pridem na delo, najprej pogledam okolico stroja, če je vsaka stvar na svojem mestu. Potem vključim stroje. Prične se delo, ki ga ne zmoti ničesar drugega, kot vezava kakšne pretrgane niti oziroma odhod na malico. Seveda ves čas pazim, da nitko, ki se pretrga, takoj zvežem. V zaboječek, ki je pri tkalskem stroju, stresem votkovne navitke, na katerih je navita preja, ki jih potem končno natakнем na boben. Delo torej teče. Osnovna nit, ki je navita na ogromne valje, spleta votkovno nit. Votki se izmenjujejo na vsakih nekaj minut, kar je odvisno od debeline preje.

Ves čas moram posebno paziti na morebitne pretrge preje. Če se nit raztrga, moram stroj ustaviti in zvezati nitko. Votkovna preja se bolj poredko trga, osnovna se mi večkrat raztrga. Pri delu moram biti pozorna tudi na kvaliteto preje. Paziti moram, da se med votki ne znajde kakšen, na katerem je navita debelejša ali tanjša preja. Tudi na barvo preje pazim. Pozorna sem na to, da se med barvnimi votki ne pojavi kakšen, ki je razbarvan ali slabo obarvan.«

Tako, delo tkalke smo spoznali. To delo je seveda normirano. Za dosego norme mora Marija prebiti približno 57.000 votkov. Seveda jih prebije več, včasih jih je tudi 12.000 več. Povedala pa je, da je norma težje preseči pri debelejši preji.

Preseganje norme se pozna pri osebnem dohodku. Tako je Marija na aprilska plača znašala okrog 100.000 din. Preseganje norme za skoraj 30 odstotkov se ji pri osebnem dohodku prav gotovo znatno pozna.

Zgovorna Marija je še dodala, da na doseganje norme v tkalnici vplivajo razni dejavniki. Tako se ob vlažnem vremenu preja manj trga kot ob lepem vremenu in je zato takrat normo lažje preseči. Seveda je v tkalnici problem tudi oglašujoč ropot ter vročina. Klimatske naprave so zato nujno potrebne. Več bi se naredilo, pa tudi kvaliteta stkanega blaga bi bila boljša. Da bi se dosegla boljša kakovost blaga, bi bilo po Marijinem mnenju potrebno v tkalnici zaposliti več tehnikov, ki bi nadzorovali proizvodnjo in sproti opozarjali na pomanjkljivosti. Dodala je, da tehniki ne bi smeli biti samo v fazi končnih izdelkov, temveč bi morali v večji meri sodelovati tudi v vmesnih fazah, tako bi bilo gotovo manj blaga II. oziroma III. kvalitete.

Komaj 18-letna **Erika Sušnik** je tudi ena od pridnih delavk v tkalnici. Erika dela na petih listavkah, kot pravijo delom in nalogam tkanje na 4—6 BA ali LA delavke v spodnji tkalnici. Njeno delo je dvoizmensko. Ko pride na delo, se najprej prepriča, ali je okolica stroja takšna, kot mora biti. Zatem pože ne stroje, ki nato vztrajno tkejo. Med delom mora paziti na pretrge nitk in jih povezati. To pa se ji po-

Erika Sušnik: Čeprav je delo tkalke naporno, je vendarle zanimivo.

gosto dogaja. Marsikdaj je preja slabe kvalitete.

Erika je povedala, da čeprav je njeno delo dokaj naporno, kar pogojeta predvsem ropot in neznosna vročina, zaradi česar jo pogosto boli glava, je pa vendar zanimivo. Zlasti tkanje večbarvnih ali vzorčnih tkanin je vredno ogleda. Le kdo bi vedel, da bo iz kupčka raznobarvne preje, navite na cevke, pri neštetih prepletih z osnovno nitko nastal čudovit prt. Seveda je ta prt nastal po zaslugi stroja. Toda v sedanjih razmerah, ko delo s tkalskimi stroji še ni popolnoma avtomatizirano, blago ne more nastati brez prisotnosti delavke, ki kontrolira njegovo izdelavo.

Tudi pri Eriki je norma izračunana glede na število prebitih votkov. Za dosego norme je potrebno prebiti od 49.000 do 52.000 votkov — natančnejše število je odvisno od debeline preje. Količina prebitih votkov pri Eriki niha. Včasih se zgodi, da normo komaj doseže. Pogosto pa prebije od 10.000 do 12.000 votkov več, kot se zahteva za normo.

Erika je v Induplati tri leta. Delu se je že dodobra privadila. Glede na to, da dodatkov na delovno dobo še nima veliko, je njen aprilski osebni dohodek znašal 75.000 din, za približno stari milijon več, kot če norme ne bi preseгла.

Lada Lavrič

STO LJUBEZNI — STO MODROSTI

Tisti, ki te spravlja v solze, ta te ljubi!

Ljubezen je kot kapljica rose, ki se bliska na jutranji travi.

Ko sonce vzide, kapljica izhlapi.

Ljubezen je v eni sami noči zmožna zgraditi kitajski zid.

Kdor se iz ljubezni poroči, ponoči uživa, čez dan pa stoka.

Disciplinska komisija v naši delovni organizaciji

Vsaka skupnost si postavlja neke norme, pravila, zakone, ki omogočajo, da skupnost sploh obstaja in deluje. Večina njenih članov se teh napisanih, pa tudi nezapisanih pravil drži. Med njimi pa se vedno najdejo bele vrane — kršilci pravil. Milica, sodstvo, pa tudi armada so institucije, ki jih vzdržuje država zato, da omogočajo normalno življenje in delo te skupnosti. Poleg njih v vseh organizacijah obstajajo organi, ki kršilce obravnavajo in jim glede na težo njihovih prestopkov izrekajo kazni ali ukrepe. Seveda to ni edini smisel njihovega obstoja. Njihov glavni namen je vplivati na kršilca in na druge člane družbe, da takšnih dejanj ne bi ponavljali.

Seveda je vse zgoraj napisano zgolj splošno. Če se spustimo na konkretno raven delovne organizacije, pa je cilj ukrepanja proti kršilem doseganje reda, discipline in odgovornosti pri delu, kar seveda vodi k višji produktivnosti. Višja produktivnost pa predstavlja vrsto ugodnosti za delavce — višje osebne dohodke, boljše delovne pogoje, urejeno okolje tovarne, zagotovljena stanovanja za delavce, visoko raven nudenja zdravstvenih storitev in še marsikaj. Kako pa je možno zadostiti vsem tem željam?

Prav gotovo tako, da bomo vsi zaposleni dosledno spoštovali red in disciplino pri delu, kar pomeni prihod na delo nekaj minut pred pričetkom dela; odhod na malico do minute točno, ne kar celih pet minut prej; čas za kavo in kajenje (to ni seveda nobeno razvedrilo, k dobremu počutju bi pomagala kvečjemu kratka rekreacija) naj se ne bi daljšal na četrt ure; zlasti mlajšim delavcem bi bilo potrebno privzgojiti delovne navade, ki izključujejo posedanje med delovnim časom, odpraviti pa bi bilo potrebno še številne druge pomanjkljivosti. Da je možno vzdrževati red, ki daje dobre poslovne rezultate, nam dokazujejo nekatere uspešne delovne organizacije. Na primer tovarna Simpo v srbskem Vranju. Tu mora biti delavec na delu že pet minut pred začetkom izmene. Zamuda je opravičljiva le tedaj, če se pokvari tovarniški avtobus, v primeru okvare avtomobila pa ne. Tako so v lanskem letu v Simpu, kjer je zaposlenih 3700 delavcev, beležili le 392 zamud (v Induplati je zaposlenih okrog 1000 delavcev, zamud v letu 1985 je bilo 16). Vsaka zamuda pomeni 30 % manj stimulativnega dela osebnega dohodka. Zaradi različnih disciplinskih prekrškov so v Simpu lani odpustili 39 delavcev (pri nas 2). Če Simpov tozdr izpolni mesečni plan, se plače dvignejo za polovico. Če ni plana, ni stimulacije, ne glede na siceršnjo uspešnost delovne organizacije. Ta načela veljajo za vse — za delavce v proizvodnji in v skupnih službah. Tako je nekoč finančni direktor zamudil avtobus. Skušal ga je dohiteti s taksijem, a ni šlo. Zamudil je na delo. Seveda je bil ob 30 % stimulacije, pa še taksistu je plačal zasoljen račun.

Zaradi tega, ker ljudje niso toliko osveščeni, da so interesi skupnosti pred njihovimi posameznimi interesi, ker ne razumejo, da si višino osebnih dohodkov določajo sami — z delom ali nedelom, je potrebna že omenjena disciplinska komisija. Vendar pa se tudi na delo članov te komisije, večkrat »pljune« — disciplinska komisija na primer izreče kroničnemu kršilcu delovnih dolžnosti ukrep prenehanja delovnega razmerja. Le-ta se potem pritoži na delavski svet, kjer se delegatom ubogi kršitelj zasmili in preklicajo sklep komisije. Kršitelj pa seveda še naprej vztrajno zamuja na delo ali počenja podobne napake.

Da pa dela disciplinske komisije ne bi ocenjevali samo pavšalno, sem zaprosila za razgovor njenega predsednika Jožeta Lavša iz delovne skupnosti skupnih služb.

— Bralci Konoplana bi se prav gotovo radi seznanili s sestavo disciplinske komisije. Mi lahko poveste kaj o tem?

Disciplinska komisija šteje 15 članov iz delovne organizacije in 4 zunanje člane iz drugih delovnih organizacij. V komisiji so tozdr oziroma delovna skupnost številčno enako zastopani (po 3 člani iz tozda). Moram pa omeniti, da se na sestankih ne srečuje vseh 19 članov, temveč deluje disciplinska komisija v senatih po 5 članov (predsednik, 3 delegati iz tozdv oziroma delovne skupnosti in zunanji član, pri čemer morajo biti obvezno prisotni delegati iz tistih tozdv ali delovne skupnosti, v katerih so kršilci).

— Člane disciplinske komisije si običajno predstavljamo kot resne ljudi, brez smisla za humor, ki se

ukvarjajo z resnim delom. Kakšno je torej delo komisije?

Delo disciplinske komisije je resnično zahtevno in resno, čeprav njeni delegati v ničemer ne odstopajo od sodelavcev. Komisija deluje v skladu s pravilnikom o disciplinski in materialni odgovornosti delavcev temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti. Vsak primer je treba obravnavati individualno, kajti tu gre neredko za odločanje o eksistenci naših sodelavcev.

Moram pa povedati, da prav gotovo nihče od članov komisije ne želi izrekati sodelavcem najstrožje kazni. Jaz se na primer vedno postavim v vlogo tistega, proti kateremu se ukrepa. Že opomin bi me prizadel, kaj šele ukrep prenehanja delovnega razmerja. Pri izrekanju ukrepov hočemo biti čimbolj pravični. Skušamo najti salomonsko rešitev (zadovoljiti tako tožilca, kot

obtoženega). Vendar se to redkokdaj zgodi. Z izrekom, ki ga izrečemo obtožencu, redko zadovoljimo tistega, ki ga je zahteval. Če pa je tožilec zadovoljen, se obtoženi ne strinja z izrečenim ukrepom.

Kakor sem že rekel, pa ni namen ukrepanja proti nekomu izrekanje čimstrožjih kazni, temveč želimo doseči to, da obtoženi spozna, da je ravnal napačno in da tega v bodoče ne bo več delal.

Kakšnih 70 odstotkov kršilcev ne pride nič več pred disciplinsko komisijo. Približno 30 odstotkov delavcev pa je vztrajnih povratnikov. Ti so nenehno na dnevnem redu disciplinske komisije. Žal je s temi delo najtežje. Gre za različne ljudi, ki so tudi dobri, katerih kršitve imajo tudi številne olajševalne okoliščine, ti ljudje imajo družino, otroke ipd. Tem povratnikom se običajno izrekajo strožji ukrepi kot tistim, ki so prvič pred komisijo.

Vendar pa se nekaterih na žalost ničesar ne prime. Vsak ukrep ignorirajo. Rešitve zanje praktično ni. Če se ne želijo poboljšati, mora priti do tega, da se jim izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja. Po udarim pa lahko, da če bi imeli ljudje že od otroštva dalje privzgojen smisel za disciplino in odgovorno delo, disciplinska komisija ne bi bila potrebna. Potem tudi ne bi šlo v nič nešteto listov papirja, strokovni delavec, ki pomaga pri delu disciplinske komisije, katero pa ne spada v opis njegovih delovnih nalog, bi lahko več časa posvetil svojemu delu.

— S kakšnimi kršitvami delovnih obveznosti se v naši delovni organizaciji najbolj pogosto srečujete in kakšnih ukrepov se poslužujete?

Najbolj pogosta kršitev delovnih obveznosti je zamujanje na delo, neopravičeno predčasno zapuščanje dela, izostanki z dela (včasih je bil t. i. »plavi« samo ponedeljek, ali dnevi po plači, zdaj ta zakonitost nič več ne velja, je pa ta kršitev močno v upadanju), odtujevanje lastnine (krajca), pretepi in drugi izgredi, uživanje alkohola med delovnim časom in še kakšni bolj osamljeni primeri. Moram reči, da se s problemi te vrste srečujejo tudi v drugih organizacijah združenega dela, le da so ponekje malo bolj elastični glede prihodov na delo v tem smislu, da imajo uveden gibljiv delovni čas (pri nas se uvede disciplinski postopek zoper delavca, ki je v treh mesecih trikrat zamudil na delo).

Zaradi lažjega dela so v pravilniku vse kršitve delovnih obveznosti natančno klasificirane. Ločimo lažje kršitve delovnih obveznosti (enkratna zamuda na delo, malomarnost pri delu, neopravičeno zapuščanje delovnega mesta med delovnim časom, širjenje neresničnih izjav o sodelavcih, neizvrševanje samou-

(Nadaljevanje na 6. str.)

(Nadaljevanje s 5. str.)

pravnih funkcij, ...) in hujše kršitve (zloraba položaja, odklonitev del, če za to ni ustreznega razloga, prihajanje na delo v vinjenem stanju, neupoštevanje varnostnih ukrepov, protipravno prisvajanje družbene lastnine...). Za te kršitve se izrekajo različni ukrepi kot so: opomin, javni opomin, razporeditev na drugo delo oz. k drugi nalogi za določen čas, denarna kazen in prenehanje delovnega razmerja.

— Vi ste predsednik disciplinske komisije že drugo mandatno obdobje. Kakšno je vaše osebno mnenje o tej vlogi?

Kot predsednik disciplinske komisije se počutim prej nelagodno kot dobro. Najprej zaradi tistega, kar sem že povedal, namreč, da se pred vsakim izrečenim ukrepom najprej postavim v vlogo obtoženega in pomislim, kako bi ukrep deloval name. Občutek nelagodnosti imam tudi takrat, ko se me pri srečevanju nekateri posamezniki v tovarni izogibajo, celo bojijo. Saj nisem jaz tam zaradi njih. Tisti, ki nikdar ne stori prekrškov, zaradi katerih bi bil zoper njega uveden disciplinski postopek, se tudi nikoli ne sreča z disciplinsko komisijo, razen, če ni morda njen član.

— Disciplinska komisija prav gotovo ni organ, ki bi obstajal od nekdaj. Kdaj so bili izvoljeni prvi delegati v disciplinski komisijo v naši DO in kdo je obravnaval kršitve pred njo?

Skupna disciplinska komisija je bila prvič izvoljena v naši DO leta 1978. Pred njo so zadeve s področja delovnih razmerij in disciplinskih postopkov obravnavali t. i. sveti organizacijskih enot.

— Tovariš Lavš, vi ste tudi zunanji član disciplinske komisije v nekaterih drugih organizacijah združenega dela. Jih lahko naštejete in poveste, s kakšnimi problemi se tam srečujete?

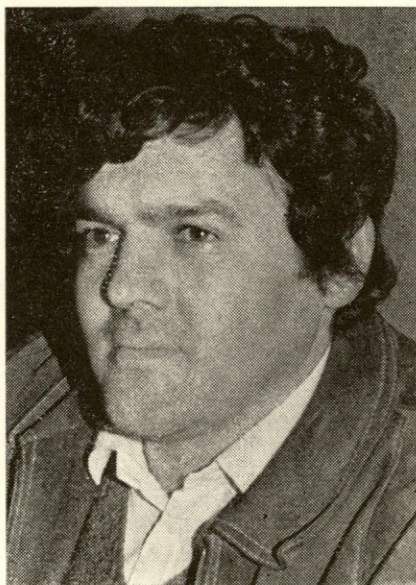
Sem zunanji član disciplinske komisije v DO Termika Ljubljana, v domu ostarelih občanov Ljubljana-Bežigrad in v Meteorološkem zavodu Slovenije. Na podlagi izkušenj lahko trdim, da se tudi tam srečujejo s podobnimi problemi, kot pri nas, le da zamud tam praktično ne poznajo (bodisi da imajo gibljiv delovni čas ali pa urejajo delavci morebitne zamude v dogovoru z obratovodji). To namreč ureja vsaka organizacija združenega dela zase, kar sem tudi že omenil.

*Tudi dober lovec zgreši.
Ne boš vedno ujel, kar loviš.
Lovci, ribiči in godci redko obogate.
Pri lovu in ljubljenju se ve, kje se začne, ne pa, kje se konča.
Lovcu in snubaču ni nobena pot predolga.*

Zunanji član disciplinske komisije

Delo disciplinske komisije nasploh in še posebej v naši delovni organizaciji nam je iz razgovora z njenim predsednikom nekoliko bolj jasno in manj vzvišeno. Seveda pa je nekdo, ki izhaja iz okolja, v katerem se obravnavajo disciplinske zadeve njegovih članov, hitro pristranski. Na zadeve gleda s stališča koristi svoje delovne organizacije. Zato so v disciplinskih komisijah organizacij združenega dela tudi zunanji člani, ki so enakopravni pri odločanju z notranjimi člani. Ti niso obremenjeni s problemi delovne organizacije ter lahko marsikdaj pripomorejo k razjasnitvi na videz zapletenega primera.

V disciplinski komisiji naše delovne organizacije so 4 zunanji člani. Prav gotovo bi bilo zanimivo izvedeti, kakšno je njihovo mnenje o kršilcih in ukrepih, ki se jim izrekajo v Induplati. Zato sem se odločila tudi za razgovor z nekom izmed njih. Glede na to, da so bili na marčevskih volitvah izvoljeni novi člani, sem za intervju izbrala člana disciplinske komisije iz prejšnjega mandatnega obdobja, kajti novi člani imajo še premalo izkušenj s področja disciplinskih postopkov v Induplati, da bi jih lahko vsestransko osvetlili. Tako sem se pogovarjala z Gorenc Vojkom iz Tosame, ing. tekst. tehnologije in pomočnikom vodje proizvodnje v tozdu Saniteta.

Vojko Gorenc, Tosama: član disciplinske komisije je pogosto postavljen pred dilemo — ali pri izrekanju ukrepov upoštevati načela humanosti ali se dosledno držati določb pravilnika.

— Predvidevam, da ste zunanji član disciplinske komisije v naši DO ter druge med drugim tudi zaradi sodelovanja v samoupravnih organih vaše delovne organizacije ali v krajevni skupnosti. Mi lahko poveste, na katerih področjih ste že delovali oziroma še delujete?

Mislil, da lahko rečem, da skorajda ni samoupravnega organa ali družbenopolitične organizacije v Tosami, katerega član nisem bil. Tako sem bil že predsednik delavskega sveta, sekretar OOKZ, dva mandata predsednik disciplinske komisije, trenutno sem v komisiji za nagrajevanje in v komisiji za delovna razmerja, marsikaj sem pa prav gotovo še pozabil omeniti, ker se niti ne spomnim vsega.

— Da nekdo postane zunanji član disciplinskih komisij za druge delovne organizacije, mora biti na seznamu članov, ki jih določijo delegati v zboru združenega dela občinjske skupščine. Kakšna so me-

rila, da je nekdo izvoljen v ta seznam?

Zunanji član lahko postane tisti delavec, ki je bil dlje časa član disciplinske komisije v svoji delovni organizaciji oziroma je bil tudi njen predsednik.

— Delavec, ki je izvoljen v listo zunanjih članov, je lahko le-to v večjih delovnih organizacijah. Kje ste bili že zunanji član oziroma kje ste še?

Dva mandata sem bil zunanji član disciplinskih komisij v Induplati in Papirnici. Za vnaprej sem izvoljen v disciplinsko komisijo Heliosa.

— Zanima nas vaše mnenje o obstoju in delu disciplinskih komisij v delovnih organizacijah. Nam ga lahko zaupate!

Jasno je, da takrat, ko bo dosežena tolikšna stopnja zavesti ljudi, da se bo vsak zavedal, da se dobri rezultati in uspehi dosegaajo samo s poštenim delom, disciplino in redom, disciplinske komisije ne bodo potrebne. Dokler pa te zavesti ni, morajo obstajati organi, ki pripomorejo k obstoju neke organizirane skupnosti.

Seveda je vprašljivo, v kolikšni meri ukrepi disciplinskih komisij popravljajo obstoječe stanje. Ni pa namen obstoja disciplinskih komisij preganjanje in kaznovanje ljudi. Mislim, da skušajo delovati preventivno, zato so v ospredju vzgojni ukrepi. So pa ukrepi dejansko še pretogi, saj ne dosežejo vedno svojega učinka. Glede na to, da kršilci delovnih dolžnosti prijavljajo »nadrejeni« je velik problem, na katerega naleti disciplinska komisija, enoten kriterij vseh »nadrejenih« delavcev v ocenjevanju kršitve (npr. nekateri vodje ali šefi so strogi, drugi vsako stvar nekaj časa tolerirajo, zato se pojavljajo razlike celo med posameznimi oddelki delovne organizacije, da o razlikah med samimi DO ne govorim). To je seveda orožje v rokah kršilcev, s čimer se člani disciplinske komisije pogosto srečujemo. Seveda ni možno iti mimo določil pravilnika o disciplinski in materialni odgovornosti delavcev, toda s čisto človeškega stališča je pa to kar trd oreh. Lahko rečem, da je delo v

disciplinski komisiji najtežja in najmanj prijetna samoupravna funkcija. Posega namreč v odnose med delavci. Zato so včasih člani komisije, zlasti pa predsednik, izpostavljeni raznim neprijetnostim.

— Kako ocenjujete delo disciplinske komisije v naši DO?

V obeh delovnih organizacijah, kjer sem bil zunanji član v preteklem mandatu, sem opazil, da so bile disciplinske zadeve natančno obdelane, še preden se je sestala komisija. Le-te je namreč potrebno obdelati s pravnega vidika, da ne prihaja do nezakonitosti v odločanju komisije, kajti člani komisije so neprofesionalci, redkokdo je podrobneje seznanjen s pravnimi zakonitostmi. Tak način dela zato komisiji zelo olajša postopek. Kajti nemogoče je, da bi se na komisiji odločalo o tem, kakšne vrste kršitev je prijavljeni storil, v kakšnih pogojih, itd. Pri izrekanju ukrepov je namreč potrebno upoštevati objektivne in subjektivne dejavnike, na človeka gledamo tudi s humanega vidika. Zato lahko pohvalim

vašega pravnika, sicer vodjo kadrovske službe, ki je članom disciplinske komisije v precejšnji pomoč, ko natančno in v skladu s pravilnikom predhodno obdela vse primere.

— Kakšna pa je vloga zunanjih članov v disciplinski komisiji posamezne delovne organizacije?

Zunanji član disciplinske komisije je nevtralen, ker ni obremenjen s problemi delovne organizacije, kjer obravnavajo kršilce. Mislim, da je ta poteza pravilna, čeprav morda kdo meni, da kot zunanji član ne poznaš vseh okvirov, v katerih se dogajajo kršitve. Toda postopek je vedno pojasnjen v takšni meri, da ga je možno v celoti razumeti, zato so zunanji člani pri odločanju enakopravni s člani disciplinske komisije iz matične delovne organizacije.

— Katere kršitve so tipične za Induplati?

Najprej je to zamujanje na delo, česar v nekaterih delovnih organizacijah sploh ne poznajo. Večkrat se srečamo tudi s problemi odo-

bitve bolniškega staleža, ko vaša obratna zdravnica ni izdala potrdila o bolniškem staležu na podlagi zdravniških dokazov od drugega. Tudi nekaj primerov alkoholizma je bilo, vendar je to značilno tudi za druge DO v občini.

Kakšnih težjih primerov pa v teh štirih letih ni bilo. Na podlagi dela v disciplinski komisiji pa trdim, da so ljudje še vedno premalo seznanjeni s pravicami in dolžnostmi, ki jih imajo v zvezi z delom v delovni organizaciji. Redko kdo ve, kakšne sankcije so določene za zamujanje na delo, kako je z urejanjem dopusta za nazaj, ipd. Zato si marsikaj razlagajo po svoje oziroma menijo, da je tisto, kar je rekel sodelavec ali sodelavka, tudi sto odstotno pravilno. Škoda, da ne prebirajo pravilnikov, saj je v njih napisano vse, kar zadeva njihove pravice in dolžnosti iz delovnega razmerja. Če bi bili z določbami pravilnikov bolj seznanjeni, bi imela disciplinska komisija prav gotovo manj dela.

L. L.

Prvomajski izlet

V okviru zamenjave počitniških kapacitet z delavci ZSE EJF Brno iz ČSSR smo organizirali prvo takšno zamenjavo za prvomajske praznike. Izlet je bil 8-dnevni in je obsegal prevoz Jarše—Luhačovice—Jarše, polni penzion, v času bivanja 2-krat savno in 2-krat disko v domu bivanja. Vsak koristnik izleta je prejel še denarne bone za poravnavo zapitka pri kosilu in večerji. Ves čas bivanja smo razpolagali s Kompasovim avtobusom, zato smo organizirali izlete v Bratislavo, Brno ter še dva izleta v bližnje kraje.

Cena izleta je bila dostopna, saj smo z njo pokrili le prevozne stroške in ceno penziona v Umagu. Najstarejši udeleženec je imel prek 80 let, najmlajši pa komaj 7 let. Kljub ugodni ceni pa nam ni uspelo napolniti avtobusa (lahko bi potovalo 54 oseb, bilo pa nas je le 46). Udeleženci izleta so v teh dneh videli pokrajino ČSSR — predvsem Moravsko, način življenja, nekaj kulturno-zgodovinskih spomenikov, sindikalne rekreacijske centre, z nakupi pa so delno lahko pokrili stroške izleta. Prijetno pa so presenetile izletnike obdelane površine kmečke zemlje in relativna čistoča pokrajine in mesta.

Ena od izletnic, Pavla Matičič, je o izletu napisala naslednje:

»V soboto 26. aprila, smo se ob 5. uri odpeljali iz Jarš in v Šentilju brez komplikacij prestopili mejo. Mimo Gradca smo po avtocesti prispeli ob 13. uri na Dunaj. Časa za postanek ni bilo, zato smo si ogledali Dunaj med vožnjo skozi mesto. Na avstrijsko-češki meji smo imeli daljši prisilen postanek (vaje na meji), pri prestopu ni bilo težav. Zaradi zamude nismo imeli predvideno malico v hotelu 20 km od meje, morali smo nadaljevati pot in smo malicali na pol poti do Luhačovic. V Luhačovice smo prispeli ob poldnesi uri in po večerji, ki nas je čakala polni dve uri, zasedli sobe. Nastanili smo se v rekreacijskem centru (počitniški dom) SIGME. Podjetje sodeluje z našo JUGOTURBINO — Karlovac, v tem domu pa so bili tudi že naši delavci LITOSTROJA I. 1985). Dom ima okrog 100 postelj v sobah s tremi in štirimi posteljami, toplo tekočo vodo in tuše. Posebnost doma je v tem, da se v jedilnici in ostalih prostorih ne kadi (samo v določenih prostorih), v predprostoru doma so omarice za copate in s čevlji vstop ni dovoljen, dom se zaklepa ob določeni uri, itd. (za nekatere je to dobro, za nekatere nekaj novega).

V nedeljo smo si pod vodstvom tov. Zdeneka ogledali kraj, kjer bomo prebivali vseh 7 dni. Luhačovice

je zdraviliški kraj na Moravskem (3. največje zdravilišče na Češkem), podoben naši Rogaški Slatini, le novih hotelov ni zaslediti, je pa zato v neposredni bližini nešteto počitniških domov oziroma rekreacijskih centrov. Po dopoldanskem ogledu kraja smo si po kosilu ogledali konjeniško prireditev na znanem hipodromu Sluhovice. Ta prireditev je pravi nacionalni praznik za Čehe, saj se je zbralo nad 40.000 obiskovalcev.

V ponedeljek je sledil izlet v Gotvaldovo, kjer smo si ogledali čevljarski muzej. Ta muzej je v bivši tovarni čevljev BATA. Nekaj časa pa je ostalo za ogled mesta in posebno trgovin (nakupi). Zvečer po savni pa je v disko zaplesalo vse, »kar leze in gre«.

V torek je bil izlet v Bratislavo. Ogledali smo si grad nad mestom in muzej v njem. Zmanjkalo pa je časa za ogled razstave cvetja. Pozornost je vzbudila ulica, poimenovana po našem Prešernu in okrašena mesto, ki nas je spominjalo na čase po vojni in naša praznovanja 1. maja. Nekateri so si ogledali mesto in tudi nakupovali.

(Nadaljevanje na 8. str.)

Izletniki prvomajskega dopusta na Češkoslovaškem so prebivali v zdravilišču Luhačovice. Pred zanimivim vodnjakom so se nastavili objektivu Mušič Zinka, Vršnik Minka, Pavlič Tone in Anica.

(Nadaljevanje s 7. str.)

Sreda, dne 29. aprila je bila namenjena za nakupovanje. Potovali smo v 100 km oddaljeno drugo največje mesto CSSR Brno. V Brnu je imel vsak priložnost vnovčiti krone za nakup porcelana, kristala, pribora itd. Zamenjava je ugodna (marke-dinarji), zato so cene primerne in dostopne.

Za 1. maj si je vsak lahko ogledal kraj bivanja ali bližnjo okolico. Zanimivost za mlajšo generacijo je bil prvomajski sprehod s kulturnim programom v centru zdravilišča. Večer pa smo preživeli v savni in disku.

Zadnji dan bivanja smo izkoristili za ogled etno-

grafskega naselja lesenih stavb iz območja Moravskega, to naselje je v kraju Rožnov. Ob mislih na ta ogled sem začutila, da nam Slovencem nekaj takšnega manjka.

Naslednji dan ob 8. uri smo zapustili Luhačovice. Prijetno razpoloženi smo se vrnili v domovino po malo daljši poti — čez Madžarsko, ker je bila na avstrijsko-češki meji blokada. Vreme nam je bilo vseh 8 dni naklonjeno, zato se bomo vsi še dolgo spominjali tega prijetnega dopusta. V imenu vseh izletnikov se zahvaljujem organizatorjem za ta prijetni in poceni izlet.

Pripravil M. K.

DVA NAŠA DELAVCA MED NASTOPOJOČIMI NA PRIREDITVI OB DNEVU MLADOSTI

Letošnji maj je mimo. Končana je tudi prireditev, ki jo vsako leto, 25. maja, pripravijo mladinci iz cele Jugoslavije na stadionu JLA v Beogradu — nekoč v počastitev rojstnega dneva jugoslovanskega voditelja tovariša Tita, sedaj pa kot svojevrstno manifestacijo želja mladincev in mladink iz cele države. Tega srečanja pa prav gotovo ne bodo pozabili mladi, ki so se ga udeležili. Letos so bili prvič med nastopajočimi v Beogradu tudi mladinci iz občin Domžale in Kamnik. Vseh skupaj je bilo 222. Mlade so predlagale osnovne organizacije ZSMS. Iz Induplati sta se te prireditve udeležila Boris Kožar iz tkalnice in Bojan Kutnjak iz vzdrževanja.

Boris Kožar je o pripravah na prireditev ob dnevu mladosti, o življenju v Beogradu ter o sami svečanosti zapisal naslednje:

»Ko sem izvedel, da OK ZSMS Domžale — Kamnik organizira nastop za Dan mladosti, sem se prijavil tudi jaz. Vaje smo imeli vsak dan od 15. do 19. ure, kadar so prišli mentorji iz Beograda, pa cel dan. Vaje so bile zelo naporne in zahtevne, saj je vsak določen takt glasbe zahteval svoj gib roke, noge ali pa katerega drugega dela telesa. Po nekaj dnevih so mentorji naredili selekcijo in izbrali najboljše, ostali pa so prenehali z vajami, ker je bilo za odhod v Beograd določeno točno število mladincev. Po dvajsetdnevni vajah smo odpotovali v Beograd, kjer smo bivali 10 dni v kasarni Maršal Tito na Banjici. Bili smo skupaj z mladinci iz Vukovarja, Cetinja, Prištine, Gevgelije in Lištice. V kasarni v Bujanji potoku pa so bili nastanjeni mladinci iz Sremske Mitrovice in Vranja.

Naslednji dan smo na stadionu JLA pričeli s celodnevni vajami. Na vajah je bilo potrebno uskladiti vse nastopajoče, da so si našli svojega mesta. To pa ni bilo tako enostavno, vendar nam je z dobro voljo in naporom uspelo prebroditi vse težave.

Ob večerih so bile organizirane družabne prireditve, katere je vsakokrat pripravila druga republika. V prostem času smo si ogledali Dedinje, Kalamegdan in zanimivosti Beograda.

Domžalski in kamniški mladinci, ki so nastopili na prireditvi ob Dnevu mladosti v Beogradu, so nekaj dni pred svečanostjo vadili od jutra do večera.

Tako je hitro prišla tudi nedelja, 25. maja. Ob 19. uri smo odšli iz kasarne z avtobusi proti stadionu JNA. Domžalčani in Kamničani smo bili oblečeni v lepe rdeče kombinezone.

Vstop na stadion je bil čudovit. Šestdeset tisoč ljudi je pozdravljalo udeležence prireditve. Reflektorji so osvetljevali rdeče, modre, rumene in bele svetlikajoče kombinezone. Kako čudovito vzdušje, kako čudovita slika! Marsikateremu od nastopajočih so se tresle roke in noge. Toda to je bilo trenutno, trema je izginila takoj, ko se je prireditev pričela. Najprej so nastopajoči zaigrali himno, nato pa se je pričel program, katerega smo izpeljali brez večjih zapletov in napak.

Po prireditvi smo se vsi nastopajoči odpeljali v Bujanji potok, kjer smo imeli družabno srečanje. Ogledali smo si našo predstavo na video posnetku, nato pa se je začelo veselje ob kresu in petju.

Naslednji dan smo se zgodaj zjutraj vrnili v Beograd po prtljago in odpotovali na železniško postajo. Vlak je počasi odpeljal s perona in s tem potegnil mejo med realnostjo in spomini. Ostali so spomini na prijateljstva, spletena v maju in na dogodke, ki se ne bodo nič več ponovili.

Geslo letošnje sklepne prireditve: »Zbudi se, nekaj se dogaja. Obžaloval boš, če boš to prespal...«, pa predstavlja mladim iz vse Jugoslavije poziv k družbeni angažiranosti, k sodelovanju na vseh področjih življenja in dela, k ustvarjalni kritičnosti in samokritičnosti, kar naj bi mladina uresničevala v konkretnih okoljih — v šoli, tovarni, raznih društvi, pa tudi na različnih prireditvah, saj je mlademu človeku razvedrilo tako potrebno kot kruh.

Lada Lavrič

LOV NI LE PLENJENJE DIVJADI, TEMVEČ ZGOLJ SKRB ZA ŽIVO LEPOTO NAŠIH GOZDOV

Precejšen del okoliša, v katerem prebivajo delavci naše delovne organizacije, je kmetijsko-gozdno področje. To seveda pogojuje specifične hobije, ki se razvijajo v tem okolju. Eden takih hobijev je lov. V Induplati je kar nekaj delavcev, ki so se posvetili temu zanimivemu, pa tudi koristnemu konjičku — koristnemu z vidika varstva in gojitve divjadi. O lovu, zlasti pa o skrbi za divjad, sem se zato pogovarjala z lovcem Mirkom Kotnikom iz Imovice pri Lukovici.

Mirko Kotnik, ki je zaposlen v tkalnici kot vzdrževalec grebenov, je član Lovske družine Lukovica. Vanjo je vstopil s petindvajsetimi leti, letos mu teče že enaintrideseto leto članstva. Kako to, da že tako dolgo vztraja v tem lepem, vendar pa zahtevnem hobiju oziroma športu, kot sam imenuje svojo dejavnost? »Z veseljem do lova in ljubeznijo do narave ter živali me je okužil stari oče, ki je bil velik ljubitelj neokrnjene prirode. Temu se je pridružil še veselje do ravnanja z lovskim orožjem. Tako imam doma lovsko puško, staro prek 100 let, ki je sicer dobro ohranjena, ni pa več uporabna. Predstavlja mi spomin na moje prednike. Lovska tradicija je v naši družini doma. Sicer si pa težko predstavljam, da bi imel nekdo, ki mu ni bila ljubezen do narave in živali posredovana že v otroških letih, do le-teh dober odnos. Kajti lovec ni le plenitelj divjadi. Še več, plenjenje izgublja na pomenu. V ospredje se postavlja skrb za redke, zaščitene in ogrožene živalske in rastlinske vrste in razne oblike pomoči živalim kot je izdelava krmišč, solnic, obdelava krmnih njiv. Podrobnejše dolžnosti članov lovskih družin so navedene v pravilih in poslovnih lovskih družin. Teh pa ni malo, zato zahteva ta hobi celega človeka, takšnega, ki se čuti odgovornega za živalski in rastlinski svet svojega lovskega okoliša.

Iz Mirkovih besed veje ljubezen do narave in živali. Zagon mu je prav gotovo dalo učiteljevanje starega očeta. To ljubiteljsvo pa se je moralo vseskozi potrjevati, sicer bi opešalo. Vsekakor so ga utrjevala zgodnja jutra, ko je Mirko na preži čakal na divjad in se je iz somraka počasi rojeval dan. Nad dolinami ali potoki se je srebrila

rahla meglica. Vrhove oddaljenih gričev so zlatili prvi jutranji žarki. Rosa je kot biserna koprena objemala travnike. Raznovrstni ptiči so pričeli svoj koncert. Tedaj se je izza leskovega grmovja prikazala srna. Plaho si je s črnimi očmi ogledovala, z mokrim gobčkom pa ovahala okolico. Je varno? Seveda je bilo, saj je po kratkem opazovanju v vsej svoji gibki lepoti stopila na plano, kjer se je v miru napasla. Mirko ni streljal nanjo. Le zakaj! Noben pravi lovec ne strelja na zdravo in mlado žival. Pogled na plaho in oprezno divjad je zanimiv toliko časa, dokler je ta živa. Mirko pravi o tem takole: »Najsrečnejši sem takrat, ko na obhodu po lovišču vidim precej raznovrstnih živali, pa mi ni treba nobene ustreliti.«

Glede na to, da sem pravkar omenila pisani svet živalstva, lahko opišem, katera divjad je doma v naših gozdovih. »Ko sem se včlanil v lukoviško lovsko družino, bilo je to leta 1955,« je pripovedoval Mirko, »je bilo na njenem lovišču, ki obsega okrog 5000 hektarov veliko ozemlje, precej različnih živali: srnjad, zajci, divji prašiči, gozdni jereb, jebice, fazani, lisice, jazbeci, kune belice in kune zlatice ter še razne manjše vrste divjih živali. Na žalost so danes mnoge od njih skorajda izumrle oziroma jih sploh ni. Zelo malo je zajcev, veveric, popolnoma izumrla sta pa gozdni jereb in jebica. Edino srnjad je še številna, vendar pa je precej slabša kot nekoč — in to tako glede na težo kot na kvaliteto rogovja. Za krivce vemo. Kmetijska mehanizacija, zastrupljeno ozračje in škropljenje poljskih kultur s kemičnimi sredstvi močno omejujejo stalež divjadi. Svoj davek terja tudi cesta ter posamezni objestneži. Seveda se zoper vztrajno zniževanje divjih živali borimo na ta način, da le-te znova naseljujemo na izpraznjena območja ter prek raznih oblik pomoči (krmilnice in solnice v zimskem času), vendar pa pričakovanega učin-

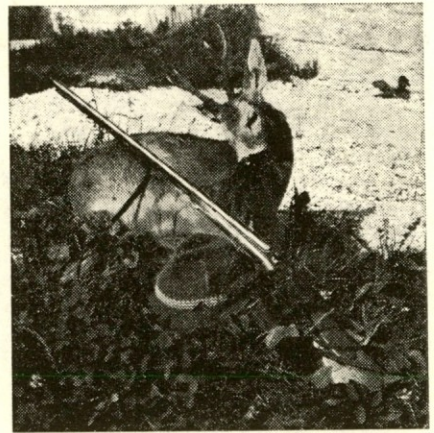
ka ni. Dober primer za to so fazani. Teh je bilo v naših krajih pred drugo svetovno vojno ogromno. Med vojno so popolnoma izginili, tako da smo jih po letu 1950 znova naselili. Danes ni skoraj nobenega več, čeprav jih znova in znova naseljujemo. Jasno, saj predstavljajo njihove glavne prehranjevalnice — polja, z moderno obdelavo zemljišča in kemičnim škropljenjem puščavo, ne pa vir preživljanja.«

Nas laike zanima seveda tudi to, koliko in kakšne živali je Mirko ustrelil kot član lovske družine. Povedal je, da ima doma v lovski sobi shranjenih okrog 40 trofej različnih živali — srnjakov, divjih jerebov, lisic ipd. Poudaril je, da divjad strelja le v času, ki je določen za odstrel, pri tem pa predvsem bolne, stare, oslabele živali oziroma takšne, ki delajo škodo ali s svojo številčnostjo ogrožajo naravni red.

Veliko stvari bi lahko Mirko še povedal, saj je lovsko življenje, ki ga spremljajo številne šege, specifične navade in običaji, zelo pestro ter v mnogočem tudi skrivnostno. Vendar pa bi bilo vseh doživljajev, ki so se pripetili v 31. letih, dovolj za celo knjigo. Konoplan bi se namreč prehitro zapolnil. Kljub temu pa je Mirko iz zakladnice doživetij opisal tri dogodke.

»Prav gotovo se vsakdo rad spominja prvega ulovljenega plena, pa naj bo lov posrečen ali ne. Jaz sem kot prvo žival ustrelil srnjaka v črnem grabnu. Čakal sem ga več nedelj. Neko nedeljo v juniju pa sem ga zadel v zgodnjih jutranjih urah. Žival je bila stara sedem let, težka pa okrog 24 kilogramov. Seveda imam trofejo tega srnjaka v svoji lovski zbirki.

Z veseljem se spominjam tudi tistih dni, kadar sem na lovu spremljal koga, ki je šel nad srnjaka. Če je gost srnjaka ustrelil, je bil to zame lep dogodek, ki ga je popestril še naslednji običaj. Poginuli živali sem najprej očistil drobovje. Zatam sem odlomil smrekovo vejico in jo vtaknil srnjaku v gobček. To

Slika prikazuje poseben lovski običaj — »zadnji zalogaj«.

se imenuje »zadnji zalogaj«. Lovcu uplenitlju pa sem snel klobuk z glave, odlomil smrekovo vejico, jo pomočil v kri uplenjene živali ter jo zataknil na levo stran klobuka. Zatam sem z levico uplenitlju dal klobuk nazaj na glavo, z desnico pa sem mu čestital k plenu. Ta šega mogoče zveni na prvi pogled dokaj kruto, vendar pa jo prav gotovo omili dejstvo, če veš, da si s strelom dejansko odrešil bolno ali oslabele žival. Sicer pa so lovske šege razumljive le lovcem oziroma tistim, ki jih ocenjujejo šele potem, ko so se dobobra seznanili z lovskim življenjem.«

Tretjo stvar dejansko ne bi mogli opisati kot doživljaj, je pa v naših gozdovih in rečnih strugah vsakdanji pojav. To pa so neprimerna odlagališča smeti. Mirko je povedal, da na svojih obhodih po lovišču marsikaj vidi. Na obronkih gozdov je odložen marsikak polomljen in obledel kavč, druge je za grmovjem odvržen dotrajan štedilnik ali hladilnik, potem se v rečni strugi najdejo avtomobilska ohišja, pa prazni akumulatorji, da o manjših predmetih ne govorimo. »V naših gozdovih bi lahko iz divjih smetišč nabrali toliko starih predmetov, da bi z njimi opremili večje število gospodinjstev,« je pripomnil Mirko. Na žalost večina ljudi ne razume, da tako, kakor ne spada v spalnico kuhinjska oprema, tudi v gozdove ne sodi raznovrstna navlaka, ki krati življenjski prostor živalim in rastlinam ter onesnažuje okolje.

Kotnik Mirka, ki se je svojemu hobiju posvetil z velikim veseljem, sem povprašala, kako je s podmladkom v lukoviški lovski družini, pa tudi pri njem doma. Dejal je, da se je število članov lovske družine v zadnjih letih povečalo. 1955. leta je bilo v njej približno 13 lovcev, letos pa je včlanjenih 45 ljudi (moški in tudi ženske). Ali bodo nosili lovske puške in skrbeli za divjad tudi njegovi otroci, se pa še ne ve, je povedal. Zaenkrat nima še nihče toliko let, kot jih je imel on pri vstopu v Družino. Pogoje pa imajo. Saj očitno pripovedovanje ne more biti brez sledov.

Lada Lavrič

Vse manj takšnih prizorov je videti v naravi. Te divje race je Mirko Kotnik slikal v domačem lovišču. Pred leti jih na njihovem območju ni bilo, po zaslugi požrtvovalnih lovcev, ki jih vztrajno naseljujejo, pa se obdržijo vsaj v nekaterih predelih.

obvestila iz kadrovske službe

TOZD PROIZVODNJA

Prišli:

1. SKOK IRENA, tkanje tkanin, prišla 5. 5. 1986,
2. ARNUŠ ALOJZ, barvanje tkanin, prišel 5. 5. 1986,
3. TONIČ ZORICA, adjustiranje tkanin, prišla 6. 5. 1986,
4. NOVAK MARJETA, previjanje, prišla 26. 5. 1986.

Odšli:

1. MULALIČ NURKA, tkanje tkanin, odšla 28. 4. 1986,
2. BURJA MATIJA, vzdr. strojev v predilnici, odšel v JLA 17. 5. 1986,
3. NOLIMAL PEPCA, klaser, upokojena 17. 5. 1986,
4. MALI ANDREJ, mikanje, odšel v JLA 17. 5. 1986,
5. URBANIJA JANEZ, impr., plast. in suš., odšel 23. 4. 1986,
6. PROSENC BRANE, čišč. strojev, odšel 11. 5. 1986,
7. PUNTAR IVANA, dvojenje, odšla 11. 5. 1986,
8. CERAR ALOJZ, del. v oplemen., odšel 4. 5. 1986.

TOZD KONFEKCIJA

Prišel:

1. DRASČEK BOJAN, ključavničar, prišel 6. 5. 1986.

Odšla:

1. GROSELJ VALENTINA, šivilja, odšla 18. 5. 1986.

TOZD MALOPRODAJA IN TOZD RESTAVRACIJA IN POČITNIŠKI DOMOVI

Sprememb ni bilo.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Sprememb ni bilo.

ZAHVALA

Ob smrti moje mame **MARIJE SERŠEN** se zahvaljujem sodelavkam iz **TOZD Maloprodaja** za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje. Iskrena hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Marinka z družino

OSEBNI DOHODKI V APRILU 1986

Poročilo o osebnih dohodkih vsebuje gibanje OD, dosežene najnižje in najvišje OD, izračun povprečnih OD po TOZD, DSSS in DO za dejansko število opravljenih ur med 160 in 200 urami ob dejanskem doseganju delovnih rezultatov in dejanski ocenjenosti del in nalog. Prav tako so v poročilu zajeti tudi osebni dohodki pripravnikov in nadomestila OD do 30 dni (metodologija izdelave RAD obrazca). Če prikazanemu številu delavcev dodamo še zaposlene z manj kot 160 in več kot 200 opravljenimi urami ter zaposlene brez obračuna OD (nadomestila nad 30 dni) dobimo skupno število vseh delavcev, ki so prejeli OD oziroma nadomestilo.

Razred	TOZD Proizv.	TOZD Malopr.	TOZD Restavr.	TOZD Konf.	DSSS	Skupaj
do 55.000	3		1	4	1	9
55.000—70.000	62			45	1	108
70.000—85.000	153		2	95		250
85.000—100.000	175	10	4	67	12	268
100.000—115.000	94	9	8	23	24	164
115.000—130.000	33	1	2	11	19	66
130.000—145.000	9	3	1	2	16	31
145.000—160.000	5			5	16	26
160.000—175.000	1	1		2	8	12
175.000—190.000			1	1	6	8
190.000—205.000	1				2	3
205.000—220.000				1	2	3
nad 220.000					1	1
Zaposleni s 160 do 200 urami	536	24	19	262	108	949
Zaposleni z manj kot 160 urami	30	2		21	7	60
Zaposleni z več kot 200 urami	1			3		4
Zaposleni brez obračuna OD	24	2	1	14	1	42
Skupaj št. zaposl.	591	28	20	300	116	1055
Najnižji OD	52.286	87.316	53.983	53.852	50.865	50.865
Najvišji OD	204.800	172.382	180.498	210.697	246.504	246.504
Povprečni OD	90.574	107.305	104.814	87.241	131.466	95.016

Vrednost točke je v aprilu znašala v brutto vrednosti 0,60 din. Najnižji OD v višini 50.865 din je prejela pripravnica v DSSS s 70 % oceno del in nalog in brez gibljivega dela OD.

BOLNIŠKI IZOSTANKI V APRILU 1986

TOZD	Štev. zaposl.	Bolezen v %	Poškodba na delu	Poškodba na poti	Pošk. izven dela v %	Nega druž. člana v %	Spremistvo v %	Red. in. por. dop. v %	Skupaj v %	Izpadle ure
Proizvodnja izdelkov iz sint. vlaken	582	4,76	0,19	—	0,55	0,52	0,01	3,09	9,12	9.773
Maloprodaja	28	0,41	—	—	—	1,12	0,16	7,14	8,83	450
Restavracija in počit. domovi	20	—	—	—	—	—	—	5,00	5,00	182
Konfekcija	222	5,83	0,20	—	0,10	0,37	0,12	1,35	7,97	3.254
Konfekcija	76	4,49	—	—	—	1,54	0,46	10,24	16,73	2.340
Mokronog	111	3,54	—	—	—	0,23	0,08	1,29	5,14	1.050
DSSS										

Povprečni izostanki za celotno podjetje:
Zaposlenih 1039 delavcev
Izostanki zaradi bolezni 4,62 %
Izostanki zaradi poškodbe na delu 0,15 %
Izostanki zaradi poškodbe na poti —
Izostanki zaradi poškodbe izven dela 0,33 %
Izostanki zaradi nege 0,54 %
Izostanki zaradi spremstva 0,08 %
Izostanki zaradi por. in pod. por. dopusta 3,20 %
Skupaj: 8,92 %

Izdaja v 1650 izvodih DO INDUPLATI Jarše r.o. Uredniški odbor: Ivica ČESNIK, Lada LAVRIČ, odgovorni urednik, Hilda FRELIH, Gordana GARDASEVIČ, Katja KHAM, Vida KOŽELJ, Maks LAVRINC, Marjan MALI, Kristina PUNGERČAR in Franci VELEPEC. Natisnila tiskarna Učnih delavnic v Ljubljani. Konoplan je oproščen plačila prometnega davka z odločbo Sekretariata za informacije SRS (421—1/72 od 8. 4. 1974).